Міністерство освіти і науки України

Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно, перша – англійська)»

Система вправ для навчання англійської мови в дошкільних навчальних закладах

Допущено до захисту «____» _____ 20 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:

студ. групи ПР-62

Середа Анастасія Сергіївна

Науковий керівник:

д.філол.н., проф. Швачко С.О

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП……..2
РОЗДІЛ 1. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ……..……5

1.1 Соціальні передумови вивчення іноземної мови дошкільнятами……..5
1.2 Психологічні основи навчання іноземної мови дошкільнят……...9

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ І СПОСОБИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ……15

2.1 Гра як провідний метод навчання дошкільнят іноземної мови…….15
2.2 Фонетичні ігри для дітей……20
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ……22
3.1 Метод «Say»……22
3.2 Методика «Helen Dorton»……24
3.3 Методика Валерії Мещерякової……..…27

ВИСНОВКИ…….……..30
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ……...32

ДОДАТОК 1.....35

ВСТУП

Сучасна глобалізація проявляється у всіх сферах життя людського суспільства, тому життєво необхідно володіти хоча б однією іноземною мовою. Люди спілкуються один з одним, передають свої знання, думки, емоції настрій, і все це відбувається за рахунок використання слів. Якщо ти знаєш іноземну мову, перед тобою відкриваються нові перспективи в житті, спілкуванні, роботі. Англійська мова в наш час є загальновизнаною мовою міжнародного спілкування, лексика якого має свою національну своєрідність.

Питання, коли почати навчати дитину іноземної мови, цікавить багатьох батьків. Це цілком очікувано, адже знання хоча б одного іноземної мови в наш час перетворилося з побажання в необхідність. Вчені-прихильники раннього розвитку вважають, що саме в перші роки життя необхідно бути з дитиною і суворим і ласкавим, а коли ж він починає розвиватися самостійно, потрібно поступово навчитися поважати його «Я», Його волю. Висловлюючись більш точно, вплив батьків на дитину має припинитися до дитячого садка. Невтручання в ранньому віці, а потім тиск на дитину в більш пізньому може погубити в ньому талант і викликати опір.

Провідною метою раннього навчання іноземної мови є розвиваюча мета. Це, однак, не означає зменшення значення практичний цілей або зниження вимог до рівня володіння усноречивим спілкуванням іноземної мови. Більш того, розробка ефективних технологій раннього навчання іноземної мови дозволяє по-новому поглянути на проблеми інтелектуального розвитку учнів молодшого віку.

Актуальність даної роботи обґрунтовується необхідністю вивчення особливостей навчання дітей молодшого віку англійської мови для досягнення найбільш ефективного результату в подальшому його вивченні.

Метою роботи є виявлення та опис особливостей навчання англійської мови дітей молодшого віку, визначення методів, дозволяють розвивати конструктивну взаємодію педагогів і учнів.

Поставлена мета виявила вирішення наступних **завдань:**

1. Розглянути специфіку навчання дітей молодшого віку іноземної мови;
2. Охарактеризувати особливості раннього навчання іноземної мови;
3. Розглянути особливості організації занять іноземною мовою з дітьми молодшого віку;
4. Виявити ряд сучасних методик, ефективних для вивчення англійської мови;
5. Розробка методичних рекомендацій щодо проведення занять з дітьми дошкільного віку.

Об'єктом дослідження є процес навчання іноземної мови

Предметом дослідження є використання методичних рекомендацій у навчанні дітей дошкільного віку

Теоретична значимість полягає в тому, що дане дослідження дає матеріал для подальших теоретичних узагальнень, сприяє розробці таких теоретичних прогалин, як взаємодія мови та мислення, роль мови в експлікації і формуванні картини світу

Практична значимість полягає в можливості використання роботи при подальшому вивченні даної теми, а також при проведенні занять за методикою навчання і виховання, а також при проведенні уроків іноземної мови з дітьми молодшого віку.

Питання, пов'язані з навчанням іноземної мови дошкільнят, є сьогодні предметом широких дискусій, оскільки раннє дитинство (з 5 років) розглядається фахівцями І.О.Зимня, О.О.Леонтьєв, Р.Олбрайт, Г.В.Рогова, В.Л.Скалкін, Н.І. Гез, М.Д. Пайвіна, Є.І. Пасов, О.О. Миролюбов, І.М. Верещагіна, В.М. Плахотник, Е.Е. Бабушис.

РОЗДІЛ 1

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1 Соціальні передумови вивчення іноземної мови дошкільнятами

Освіта сьогодні не може обмежуватися тільки передачею знань, формуванням світогляду. Необхідно готувати дітей до життя, навчити їх орієнтуватися в складних проблемах і визначити своє місце в цьому світі. Людина є культурною, якщо вона розуміє і приймає інші культурні позиції і цінності, вміє знайти компроміс у спілкуванні між людьми, приймає не тільки свою незалежність, а й чужу. Чому в наш час таке важливе місце відводиться культурі? Людина не існує поза культурою. З моменту народження її оточують певні речі, її виховують в рамках певних правил, традицій, починаючи з казок і колискових. Їй прищеплюються певні норми поведінки, формується його світогляд. З раннього віку дитина опановує промовою, вступає в спілкування.

Вивчення іноземної мови, особливо, англійської з раннього віку диктує прогресивний розвиток нашого суспільства. Кількість людей, які вирішили вивчати ту чи іншу іноземну мову помітно зростає. Те, що в сучасному світі не обійтися без вивчення іноземної мови, стало очевидним майже для всіх людей. За останні десятиліття середній вік учнів разюче змінився. Англійська мова входила до шкільної програми з 5 класу, потім з 2, а тепер іноземна мова включена і в освітню програму дошкільних установ. Багато авторів кажуть, що вивчення іноземної мови не тільки сприяє різнобічному розвитку і вихованню дошкільника, а й створює сприятливі умови для розвитку як мовних, так і загальних здібностей.

Дошкільний вік-найкращий період познайомити дитину з іноземною мовою. Більш того, багато авторів впевнені, що саме віковий період з 3-10 років може гарантувати краще сприйняття дитиною мови. Після 10 років

іноземну мову без праці освоюють тільки ті діти, які мають лінгвістичні особливості. А діти до 3 років ще не до кінця освоїли рідну мову, для того, щоб занурюватися у вивчення нової мови.

Провідною метою раннього навчання іноземним мовам є, перш за все, розвиваюча мета. Це, однак, не означає зменшення значення практичних цілей або зниження вимог до рівня володіння усно-мовним спілкуванням іноземною мовою. Більш того, розробка ефективних технологій раннього навчання іноземної мови дозволяє по-новому поглянути на проблеми інтелектуального розвитку дошкільнят. Основні цілі навчання іноземним мовам на ранньому етапі відображені на малюнку 1.1.

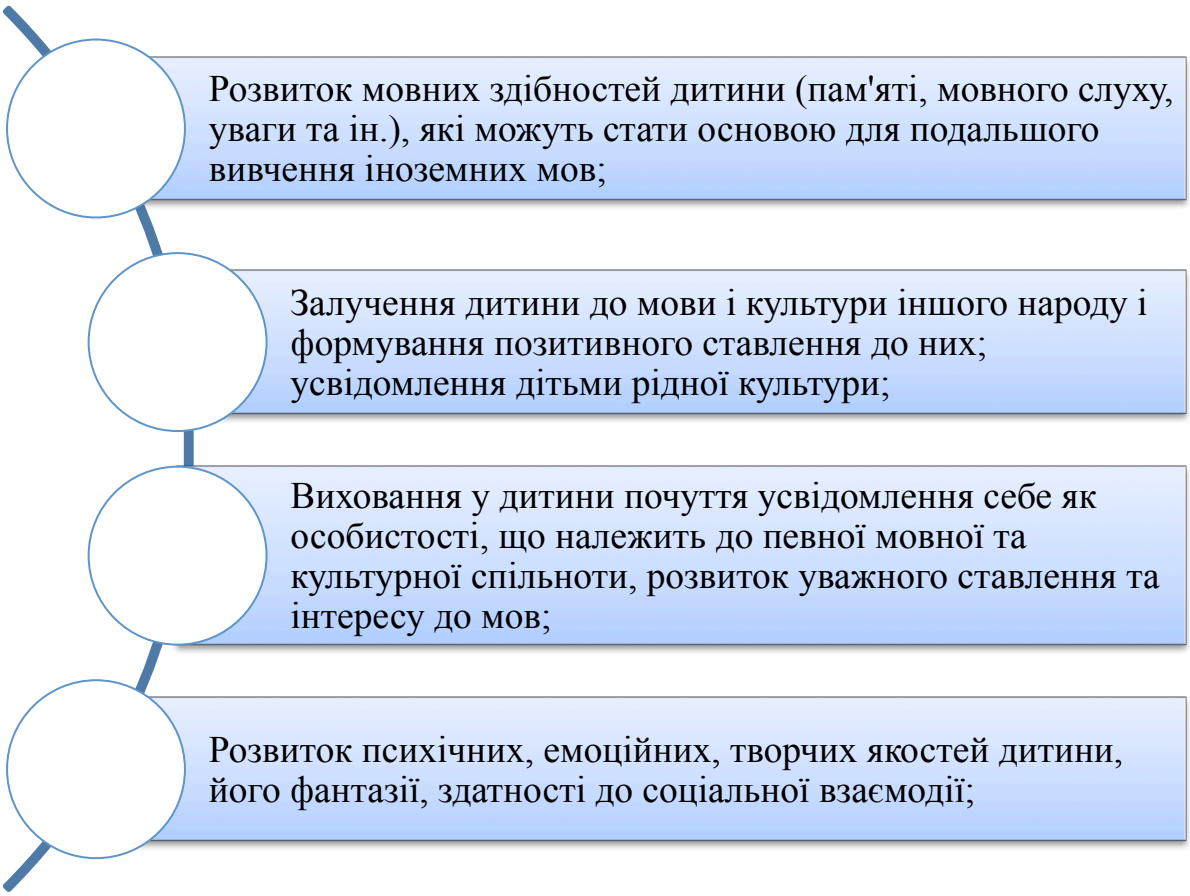

Рис. 1.1 Основні цілі навчання іноземним мовам на ранньому етапі

Лексичний матеріал у групи цього віку запам'ятовується легше, швидше. Крім того, у дошкільнят присутній здоровий непідробний інтерес до

спілкування, відсутній страх, бар'єр, який може заважати в спілкуванні іноземною мовою.

Проаналізуємо різні точки зору на проблему психолінгвістичних здібностей дошкільника. М. М. Гохлернер і Г. В. Ейгер виділяють наступні компоненти лінгвістичних здібностей:

- яскраво виражена вербальна пам'ять;
- швидкість і легкість утворення функціонально-лінгвістичних узагальнень;
- імітаційні мовні здібності на фонетичному, лексичному, граматичному і стилістичному рівнях;
- здатність до швидкого оволодіння новим психолінгвістичним кутом зору на предмети об'єктивного світу при переході від однієї мови до іншої;
- здатність до формалізації вербального матеріалу.[11,с.44]

Однак ми вважаємо, що не всі вище перераховані компоненти є обов'язковими, кажучи про лінгвістичні здібності старшого дошкільника. В якості принципово значущих для даної вікової категорії компонентів виділимо яскраво виражену мовну пам'ять, що дозволяє швидко поповнити словниковий запас, оволодівати новими формами і граматичними конструкціями, переводити слова з пасивного словника в активний, і імітаційні мовні здібності на фонетичному, лексичному, граматичному і стилістичному рівнях, що передбачають чуйність до різних сторін мови. Методист Вишневський О.І виділяє додаткові параметри, за якими можна судити про більшу чи меншу обдарованість людини в області вивчення іноземних мов. Вкажемо тільки ті з них, які ми вважаємо найбільш істотними:

- лексичне чуття, що дозволяє пов'язувати значення слова і його форму, проводити паралелі з іншими мовами, відчувати значення окремих словотворчих суфіксів і приставок;
- граматичне (конструктивне) чуття, що дає можливість створювати стрункe ціле з розрізнених елементів, відчувати спільність граматичних конструкцій;
- емоційно-образне сприйняття мови, що включає в себе суб'єктивну оцінку слова, відчуття "смаку", своєрідності даної мови, його краси, що забезпечує зв'язок слова і поняття;
- функціонально-стилістичне сприйняття мови, що передбачає розрізнення його стильових пластів і вміння оцінити з цієї точки зору конкретну мовну ситуацію.[8,с.99]

Перш ніж починати навчати дитину іноземної мови, слід з'ясувати, чи готова вона психологічно до засвоєння цього предмета. Тому точно визначити вік, з якого всіх дітей можна починати навчати іноземної мови, не представляється можливим, так як психологічні передумови для його засвоєння у різних дітей формуються по-різному.

Рис. 1.2 Основні параметри психологічної готовності дитини до засвоєння іноземної мови

Для дітей знайомство з іноземною мовою сприймається як неймовірне нове відкриття. Вони тільки починають пізнавати навколишній світ, і якщо грамотно підійти до знайомства малюка з іноземною мовою, то можна досягти дивовижних результатів. В такому випадку, іноземна мова стане майже рідною для малюка, органічно увійшовши в його систему знань про світ. Тому на педагога накладається величезна відповідальність. Його завдання захопити дитину, вразити, здивувати, подарувати перспективи, а не втомити і назавжди відбити бажання до вивчення іноземних мов.

1.2 Психологічні основи навчання іноземної мови дошкільнят

Серед індивідуальних особливостей учнів, що значно впливають на ефективність процесу оволодіння другою мовою, особливо виділяються використовування стратегії, які діляться на стратегії у вивченні мови (пов'язані зі сприйняттям, збереженням – запам'ятовуванням і витяганням інформації) і комунікативні стратегії.

Класифікація комунікативних стратегій дорослих. Це «перефразування»: використання слів другої мови, які не передають точно наміри мовця, але дозволяють слухачеві здогадатися про те, що він має на *увазі (наприклад, в англійській мові вживання слова ріре-трубка замість waterpipe – водопровідна труба; створення нових слів*, що включають важливі семантичні характеристики потрібного слова (*наприклад*, *air ball – повітряний м'яч замість balloon - шарик; опис характеристик того предмета, назва якого в другій мові невідома; «запозичення»- послівний переклад виразів з рідної мови на другу мову; включення слів рідної мови у фразу на другій мові; «прохання про допомогу « - питання: що це? як це називається по -...? «використання невербальних засобів» – передача значення за допомогою міміки, жестів*.-

У процесі спілкування другою мовою діти вдаються до наступних стратегій: імітація слова, вимовленого іншим; відтворення завченого

напам'ять ряду з пісні, вірші, лічилки; використання неаналізованих «формул» в знайомих ситуаціях взаємодії; маніпулювання з мовою в мові, зверненої до самого себе; самостійне виправлення помилок, допущених в мові; прохання пояснити незрозуміле слово або вираження.

У перші роки життя дитини оволодіння другою мовою відбувається нерозчленовано, що відображає природний зв'язок діяльності та мови. При переході від навчання до навчання оволодіння мовою і засвоєння його одиниць і елементів відбувається завдяки зовнішньому цілеспрямованому спонуканню. Однак цей підхід, цілком виправданий з точки зору дидактики та педагогічної психології, породжує основні труднощі в навчанні мови.

За умовами природного функціонування мова повинна бути вплетена в якості компонента в будь-яку діяльність, а в зв'язку з особливостями навчання її доводиться штучно від такої діяльності абстрагувати і представляти у вигляді самостійного предмета засвоєння. Це відволікання вигідно для організації навчання мови як предмету, але згубно для оволодіння мовою як засобом спілкування. Тому основне завдання

- зробити навчання мови успішним завдяки його включенню в цілеспрямовану, змістовну, цікаву для дитини діяльність.

Організація навчання іноземної мови відповідно до цих принципів означає, що значно підвищуються вимоги як до побудови самого процесу навчання, так і до рівня підготовки викладачів. Педагогам необхідно вміти використовувати другу мову природно, виникаючі на заняттях ситуації спілкування, реалізуючи при цьому поставлені навчальні цілі.

Опора на ігрову діяльність дозволяє забезпечити природну мотивацію мови іноземною мовою. Гра також є основним способом вирішення навчальної задачі, а в умовах, коли всі завдання спілкування можуть бути вирішені дітьми рідною мовою, гра психологічно виправдовує перехід на нову мову.

Дошкільнята швидко втомлюються, тому на занятті необхідна зміна різноманітних видів діяльності. У дітей дошкільного віку переважає мимовільне запам'ятовування: добре і швидко запам'ятовується те, що цікаво і викликає емоційний відгук. Відповідно, застосування ігрових прийомів дозволяє створити умови для мимовільного запам'ятовування. Уява дитини досить розвинена і носить не тільки відтворюючий, але і творчий характер. Розвиток мислення йде від наочно-дієвого до наочно-образного.

Дошкільнята старшого віку виявляють великий інтерес до праці дорослих. Вони з полюванням виконують різні доручення, беруть участь поряд зі старшими в трудовому процес. Їх діяльність більш цілеспрямована, ніж в молодшому віці. У дітей 5– 7 років розширюються пізнавальні інтереси і потреби, які стають провідними мотивами навчальної діяльності. За рахунок розвитку всіх психічних функцій зростають можливості засвоєння первинних знань, умінь, навичок. У деяких дітей з'являється особливий інтерес до певних видів діяльності: ліплення, малювання.

З психологічної точки зору такі варіанти роботи з дітьми орієнтовані на поетапне формування мовної дії, ієрархізацію мовних навичок і умінь. Включаючи дитину у відповідну діяльність, педагог забезпечує створення мотивації. Керуючи мотиваційної стороною діяльності, дорослий управляє всією діяльністю і гарантує досягнення результату. Навчання проводиться в таких умовах, щоб операції розгорталися в мовну дію. Апелюючи до потреб дитини у пізнанні, в грі, оскільки потреби в оволодінні іноземною мовою у нього відсутні, педагог створює мотиви в рамках встановлених видів діяльності, причому все пропоноване в процесі освіти знання повинно мати сенс для кожного окремого учня, при всій нестійкості уваги дошкільника, його несформованої здатності до систематичного вчення і відсутності письмової основи у вигляді підручника. Ці передумови стосуються пізнавальної сторони навчання, але ніяк не зачіпають його комунікативної сторони.

Суть проблеми, як вона розуміється зазвичай, полягає в тому, що рідний, або перший, мова формує мовні звички мовця і позначається на оволодінні другою мовою, передаючи йому свої особливості. Трансфер, перш за все негативний трансфер або інтерференція, був основним, якщо не єдиним принципом контрастивних порівняльно-порівняльних досліджень в області оволодіння другою мовою (50-ті роки XX в.). Елементи другої мови, подібні до першої, легше для оволодіння, ніж відмінні, і тому учневі слід змінити свою поведінку в ході вивчення другої мови. Вплив першої мови позначається і на процесі сприйняття, і на процесі виробництва мови, причому і на лінгвістичному, і на культурному рівні.

Основна складність полягає просто в засвоєнні величезної кількості нового матеріалу, особливо тонкощів мовленнєвого вживання, яких так багато, що їх неможливо викласти в підручнику другої мови. Однак зовнішні ознаки перенесення часто дуже наочні і приковують до себе уваги більше, ніж інші типи відхилень від норми, оскільки вони зрозумілі. Внаслідок цього терміни трансфер, інтерференція дуже живучі, і часто тільки цією стороною явища і обмежується дослідження взаємовпливу мов.

Ідеальних двомовних спільнот, як і повністю збалансованого індивідуального двомовності, не буває. Всі люди, як і всі спільноти, влаштовані так, що певним мовам або формам вираження віддається перевага. Якби всі люди володіли, наприклад, двома якимись мовами в рівній мірі, то або ці мови злилися б з часом в один, або один з них перестав би існувати. Більшість людей, які знають кілька мов, готові користуватися ними попеременно, переходити з мови на мову, вставляти розрізнені елементи або цілі шматки мови на одній мові в мову на іншому. Іноді вони роблять це спонтанно, а іноді свідомо. Ці явища називаються переходом з мови на мова, або перемиканням коду. Розрізняють чергування або змішання мов в межах одного речення, між пропозиціями у одного мовця, в досить великих відрізках дискурсу і між кількома мовцями. Перемикання коду пов'язане зі

схожістю та відмінністю мов у лінгвістичному, прагматичному та інтерактивному планах.

Таке явище існує і при навчанні, що суперечить оптимальному принципу засвоєння – поділу мов за сферами вживання і особам, які спілкуються на даній мові. Це викликає особливі труднощі при організації навчання, що вимагає послідовного проведення стратегії на уникнення змішання мовних кодів.

З'ясовуючи питання про те, чи грає трансфер взагалі якусь роль в цьому процесі, потрібно показати, що він собою являє:

1) ментальну активність, більшою мірою процес, ніж структурна властивість;
2) стратегію, застосовувану одними з учнів частіше, ніж іншими;
3) пізнаваний процес.

Деякі дослідники вважають, що для ініціації трансферу учень вже повинен досягти деякого рівня володіння другою мовою і провести порівняння обох мова. Не так давно багато дослідників заговорили не тільки про морфологічному і семантичному, а й про синтаксичному трансфері. На початкових стадіях оволодіння другою мовою є наслідком операцій сприйняття і виробництва мови. Вважається, що принципи універсальної граматики доступні дітям, які оволодівають другою мовою, проте невідомо, наскільки вони доступні дорослим. Наприклад, якщо принципи універсальної граматики не увійшли в граматику першої мови, то, можливо, вони вже недоступні, або ж недоступна сама універсальна граматика. У мінімалістській програмі розрізняються формальні і семантичні ознаки, інтерпретовані незалежно один від одного, і такі ознаки, які не можуть бути проінтерпретовані ні на одному рівні. З певного віку оволодіння першою і другою мовою відбувається по-різному.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИ І СПОСОБИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВАВ ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

2.1 Гра як провідний метод навчання дошкільнят іноземної мови

Більшість дітей сприймає початок навчання іноземної мови спокійно і з інтересом, деякі з захопленням ставляться до майбутнього курсу (особливо в старшому віці, коли батьки вже змогли пояснити, як багато значить в житті людини знання іноземних мов), менша частина взагалі не розуміє, що відбувається на заняттях і що від них вимагається. Щоб інтерес з'явився і не пропав, вихователь постійно повинен піклуватися про новизну використовуваних прийомів, час від часу повторювати улюблені, сам вести заняття із задоволенням, серйозно і весело одночасно. Не можна бути сухим і похмурим, вимагаючи простого зазубрювання матеріалу. Потрібно робити щось, щоб заняття ставало змістовним переживанням для всіх його учасників. Переваги навчання в ігровому форматі представлені на рисунку 2.1

Рис. 2.1 Переваги навчання в ігровому форматі

Не всі діти отримують однакове задоволення від всіх типів ігор, тому їх слід чергувати, домагаючись максимального засвоєння всього матеріалу групою. Для навчання іноземної мови використовують, в першу чергу, ігри, спеціально розроблені. Такі ігри мають в якості основного дидактичного моменту певний мовний зміст і можуть складатися для цілей навчання звуків і звукосполучень, наголосу, інтонації, словотворення і словозміни, словосполучень і реченням, комунікативним умінням. В якості ігрового мотиву береться щось цікаве дітям, в якості мовного умови висувається необхідність зробити деякий мовну дію на досліджуваній мові, для виконання якого слід, в свою чергу, виконати ряд мовних операцій (відпрацьованих на попередніх етапах засвоєння мови).

Спочатку діти повинні в ігровій обстановці слухати, вихователь коментує свою промову. Потім діти спонтанно повторюють і мотивовано відтворюють чутне, потім вчаться свідомо вибирати його у відповідь на стимул, а згодом довільно вибирати з певною комунікативною метою.

Для успішного навчання другої мови можна також використовувати різні типи дитячих ігор.

Одиночні ігри. Дитина грає з іграшкою, не звертаючи увагу на інших дітей в кімната. Дорослий підходить і починає грати разом з ним, підказуючи типові вирази, пов'язані з доглядом за лялькою або за машиною, будує діалоги з лялькою як з дитиною або з машиною як з живою істотою, а також імітує ситуацію, коли двоє дорослих спільно спілкуються з лялькою-дитиною (наприклад, мама і бабуся, вихователь і помічник вихователя) або з машиною (водій і Механік, винахідник і випробувач). Закінчивши «сеанс», дорослий залишає дитину одну, щоб він міг сам зосередитися і погравши. Ні в якому разі не слід нав'язувати свою гру як єдину можливу, діяти проти волі дитини. Такі ситуації надзвичайно важливі для оволодіння побутовими діалогами.

Перебування удвох з дитиною. Якщо дорослий і дитина спільно читають книгу, дивляться ілюстрований словник, грають в настільно-друковану гру, розглядають картинки, збирають ігровий набір на площині

або в тривимірному просторі (наприклад, вінілові картинки, настільний театр за казкою), викладають пазл - в цих ситуаціях репліки дитини будуються на основі реплік дорослого, який на початковому етапі є ведучим, задає закони, правила гри, повідомляє ігрову лексику. Потім він може передати гру цілком в руки дітей. Дорослий повинен демонструвати щиру зацікавленість в грі. Такі ситуації важливі для розширення словника, повідомлення традиційних форм ведення ігрових дій, багаторазового відтворення стандартних фраз: у ванну ми поставимо шафу і дзеркало, в спальню ми поставимо ліжко, стілець, шафа і дзеркало, в кухню ми поставимо стіл, шафу, стільці.

Поведінка спостерігача. Дитина спостерігає за іграми інших дітей, іноді коментуючи їх, але не приєднується до них. Дорослі також коментують те, що відбувається, але на другою мовою. Це бажання поспостерігати слід використовувати при показі різних картинок як рухаються (досить переміщати по поверхні великої картини фігурку, як діти в уяві доповнюють те, що відбувається до реальної історії). При розігруванні з ляльками різні персонажі в одній ситуації виконують однотипні дії, які коментує спочатку дорослий, а потім самі діти. (ведмідь іде, зайчик іде, дівчинка йде.). Навпаки, один і той же персонаж виявляється в різних ситуаціях (ведмідь на прогулянці, ведмідь миє вікно, ведмідь снідає.). Корисно також розглядати фотографії дітей в русі, в різних ситуаціях, грати в ігри» зроби так само " (Оля зробить це правою рукою, а ти лівою; я-ваше дзеркало.). Такі ситуації важливі для вивчення дієслів, описів дій, характеристик: він веселий, він сміється, вона сильна, вона бігає швидко.

Паралельні ігри. Дитина грає поруч з іншою дитиною, може бути, з такою ж іграшкою або в таку ж гру, але не приєднується до нього. Наприклад, дві дитини будують дві дороги для двох вантажівок, але не з'єднують свої зусилля для побудови однієї дороги. Дорослий може запропонувати кожній дитині завдання для індивідуального виконання. Наприклад, коли у кількох дітей є однакові набори предметів, можна провести «будівельний диктант»: поклади червоний кубик на жовтий кубик.

Поклади червоний м'ячик під жовтий стілець, - а потім порівняти, чи у всіх однаково вийшло. Так само можна давати завдання на розфарбовування (у дівчинки жовта сукня і червоні туфлі, у хлопчика сині штани і сіра сорочка.), малювання (у великій вазі три фіолетових квітки, в маленькій вазі два білих квітки.), ліплення (зліпіть дві коричневих ковбаски, один Блакитний кульку і білий круг.). На закінчення дорослий повинен показати, як можна з'єднати всі результати в єдине ціле (малюнки – в панно, залізницю - в розвинену мережу, споруди - в місто) ще раз повторюючи сказане і описуючи зроблене дітьми в загальному контексті.

Такі ігри корисні для перевірки розуміння, виховання зосередженості при слуханні, а якщо в кінці гри вдається порівняти результати діяльності між собою (не акцентуючи увага на тому, хто зробив правильно, а хто помилився), то і для навчання розповідання про свою діяльність.

Асоціативні ігри. Дитина грає з іншими, але гра не організована, ролі не розподілені, відсутній задум. Асоціації, які досить випадкові, потрібно всебічно розвивати, тому що тільки в асоціаціях народжуються вся сукупність значень і конотацій слова, а також його сполучуваність з іншими словами. Це особливо важливо, тому що що зазвичай при вивченні іноземної мови діти позбавлені повного занурення в іншомовну мову, і багаторазові, як би випадкові повторення і зв'язку підсилюють мовне поле, в якому знаходиться дитина. Дорослий повинен вміти імпровізувати в ситуації, що склалася, йти від репліки до репліки досить вільно, говорити то про одне, то про інше, переходити від ситуації до ситуації. Наприклад, при грі в дочки-матері або в гараж допомогти то одному, то іншій дитині, розповісти щось про кожну ляльку або машині, зобразити голосом, як лялька плаче, а машина заводиться, розповісти щось з минулого ляльки або попередніх подорожей машини, а потім перейти до загальної гри: влаштувати хоровод і чай для ляльок, миття машин і парад. У таких іграх вдається оволодіти прагматичними і синтагматичними зв'язками слів.

Кооперативна гра. Дитина грає з іншими, і гра частково організована шляхом деякого приписування ролей. Іноді досягається кінцевий результат, наприклад, виникає твір мистецтва. В іграх, часто на один і той же сюжет, діти часто міняються ролями. Сам розподіл ролей - вже важлива функція мови, коли потрібно не просто сказати, хто є хто, а ще й якими властивостями характеру персонаж володіє, що буде робити, чого від нього чекають в якості загального внеску. Планування майбутньої діяльності поки ще - в дошкільному віці - не перевіряється, від цього діти часто бувають розчаровані результатом гри. Дорослий може надати ігровим діям осмисленість і закінченість, але це ще не гарантує загального захоплення з приводу такого завершення гри. Уміння помінятися ролями-важлива умова для виховання співпереживання, вміння «влізти в чужу шкуру», опинитися на місці іншої людини і подивитися на світ його очима. Якщо ці події відображаються в мові, то в оповіданнях можна спиратися на досвід попередника, вже побував у відповідній ролі. Всі ігрові дії: передача ролі, передбачення подій і оцінка того, що сталося-прекрасне тренування простих і мотивованих мовних вчинків. Досвід і присутність дорослого потрібні для того, щоб вся гра відбулася іноземною мовою і була, тим не менш, захоплюючою. У таких іграх розвивається зв'язне мовлення діалогічного і монологічного типу.

Домінування. Деякі вихователі вважають свою участь в дитячій грі корисним і потрібним дітям, однак вони недооцінюють бажання дітей організувати і провести певний тип гри, і занадто втручаються в гру. Ці вихователі можуть перебити недоречними пропозиціями і зауваженнями вибір теми рольової гри, зробленої дітьми, прагнучі направити увагу дітей на ті види діяльності, які не пов'язан прямо з актуальними для дітей ігровими інтересами.

2.2 Фонетичні ігри для дітей

Фонетичні ігри займають важливе місце в процесі навчання англійської мови. Вони є своєрідними помічниками вчителю, з одного боку гри дають дітям відпочити, підвищують їх настрій, розкріпачують замкнутих дітей, створюють необхідну на уроці довірчу атмосферу. Вони не помічають, що триває пізнання. В процесі гри, учні підключають уяву і фантазію, запам'ятовують нове, активізують минулий матеріал. В процесі гри учні долають сором в говорінні іноземною мовою, що необхідно при навчанні фонетики. Фонетичні ігри-ігри, що сприяють формуванню вимовних навичок і навичок фонематичного слуху. Основа процесу навчання іншомовної фонетики:

1) Комунікативна спрямованість. Згідно з цим принципом навчання фонетиці розуміється не як самоціль. Воно повинно бути підпорядковане потребам спілкування; багатьом вправам надається умовно комунікативний характер: використання римувань у функції лічилок, пісень.
2) Ситуативно-тематична обумовленість фонетичного матеріал. Фонетичний матеріал повинен підбиратися таким чином, щоб по можливості «вплітатися» в тканину уроку, співвідносячись з ним в змістовному плані.
3) Поєднання свідомості з інтуїцією в процесі оволодіння. Імітувати на основі інтуїтивного підлаштовування органів мови слід тільки звуки, що не представляють особливих труднощів; складні звуки повинні супроводжуватися поясненням.
4) Наочність пред'явлення. Новий звук може бути показаний з допомогою зорової наочності-жести на наголос, підвищення / зниження мелодії і слухова наочність забезпечується багаторазовим пред'явленням зразка в мові диктора, вчителя; мовна наочність повинна бути досягнута за допомогою перемежовує протиставлення звуків. Активність дітей.

5) Виправлення помилок за допомогою зразка методом перепитування, не порушуючи мови вихованців.

При традиційному навчанні іноземної мови Викладач часто виправляє Фонетичні помилки дитини. При цьому в учня формується відчуття, що кожне сказане ним слово проходить суворий контроль. Дитина починає думати не про те, що сказати, а про те, як сказати. Найважливішим принципом розглянутої методики є принцип комфортності і одного з його практичних проявів – прагнення вчителя затвердити дитину в думці, що той вміє добре говорити по-англійськи. Цього можна домогтися, тільки відмовившись від звички виправляти помилки дитини.

Практика показує, що в 5-7 років дітям характерна висока мовна активність, вони намагаються повторювати за вчителем окремі слова і фрази вже на перших уроках, коли образ мови Ще не сформувався через малу кількість прослуховувань аудіотекстів. На цьому етапі викладач повинен звертати велику увагу на фонетичну сторону мови дитини, але робити це потрібно дуже обережно, не даючи дитині приводу засумніватися в тому, що Вам подобається те, як він говорить.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

3.1 Метод " SAY"

Метод " SAY" служить надійною основою для розвитку інтересу до процесу спілкування англійською мовою, як в умовах навчального центру, так і в домашній обстановці.[27]

Два головних правила методу " SAY"

Правило " SAY"

Згідно з першим правилом дитина повинна повторити все, що йде після команди «say» («скажи»). І на першому етапі до цієї команди додається допомагає сигнал, на випадок якщо дитина забула, що означає «Say». Таким сигналом служить жест, який вказує пальцем на губи.І не просто звичайну фразу з розряду «це великий стіл», а відповідь на наше питання. *Наприклад: "що нам треба зробити?"- Скажи "Нам треба погодувати кролика". («What should we do?» – Say «We should feed the bunny»).*

У дитини, здатного говорити пропозиціями рідною мовою, це правило труднощів не викликає. У деяких випадках від педагога потрібно вимовити фразу повторно, повільніше або голосніше. Таким чином, педагог і дитина, взаємодіючи з різними предметами, іграшками, книгами, знаходяться в постійному діалозі. Дитині не обов'язково знати, що потрібно сказати або як відповісти в даній ситуації.

При регулярному повторенні дитина починає використовувати ці фрази, давати правильні відповіді, а в подальшому і задавати питання педагогу.

Правило «English only»

Правило «English only» («тільки англійська») допомагає створити повноцінне мовне середовище. На початковій стадії діти за інерцією можуть

говорити українською.Жестами дитина може натякнути, що хоче висловити, і тоді педагог дає йому готову фразу і просить її повторити, застосовуючи правило SAY. На рисунку 3.1 представлені три принципи Метода « SAY».

3.1 Принципи Метод « Say».

3.2 Методика « Helen Dorton»

Методика Helen Doron спрямована вивчення іноземної мови як рідної. В основі навчання лежать ігри та заняття творчістю. Уроки проходять повністю англійською мовою в групах від 4 до 8 осіб. Найважливіший елемент занять-позитивна атмосфера, яка створює мотивацію для дітей.Секрет криється не тільки в самих принципах, але також і в науковій основі методики, адже вона включає 7 наукових методів з навчання дітей. Завдання спеціально розроблені для дітей з різним рівнем сприйняття інформації: аудіали, кінестетики, візуали, дігітали. Також враховуються психологічні та емоційні аспекти викладання дітям різного віку. Все це доповнюється професіоналізмом вчителів. У центрах Helen Doron діти і

підлітки освоюють англійську як другу рідну мову - із задоволенням занурюючись в ігри, творчість, створюючи власні проекти, мюзикли і театральні постановки. .[28]

Методика включає в себе кілька ступенів навчання. Розподіл засноване на віці учнів, а самі щаблі мають перетину між собою.

З 3 місяців до 2 років

Заняття спрямовані на загальний розвиток. На уроці обов'язково повинен бути присутнім хтось із батьків. У середині ступені виділяють два підрівня. Від трьох місяців до двох років працюють з пісенним блоком – діти знайомляться з мовою через музику. Другий підрівень-заняття з дітьми від 15 місяців до трьох років. Малюки продовжують музичне знайомство з мовою, але роблять це вже за допомогою веселих героїв – принца Сема, кошеня Флаффі і дракончика Діді.

З 2 до 6 років

У цьому віці найкращий спосіб дізнатися нове-гра. Як і на першому ступені, діти займаються разом з батьками. На цьому щаблі також є два підрівня. У віці від двох до трьох років діти вчаться розрізняти звуки, в тому числі схожі голосні, глухі і дзвінкі приголосні. На уроках використовується велика кількість іграшок і посібників. Від трьох до шести років малюки розширюють словниковий запас, починають говорити розгорнутими пропозиціями, самі складають вірші, пісеньки та історії.

З 6 до 12 років

Заняття проходять у вигляді ігор, експериментів і творчих завдань. Велика увага приділяється командній роботі. Діти вчаться читати і писати, поповнюють лексикон. Ступінь включає в себе кілька підрівнів – Jump with Joey, Polly Reads and Writes, Botty the Robot і Paul Ward and the Treasure. У кожному курсі є герої, які допомагають хлопцям освоювати нові знання.

З 12 до 19 років

Навчання проходить у формі дослідження. Ігри на заняттях спрямовані, в першу чергу, на знайомство з професіями. Уроки дуже динамічні, а теми

дозволяють підліткам розмірковувати. Ступінь включає в себе кілька курсів-Paul Ward and the Treasure, Teen Talent, Teen Choices, Teen Express.

"Рання Англійська для всіх дітей" -призначена для малюків від 0-х до 6-ти років, початківців вивчати англійську за допомогою батьків. Програма складається з декількох частин (для різного віку) і включає в себе аудіо, наклейки для дітлахів і книги для батьків і педагогів. Рання Англійська Хелен Дорон-це унікальний, простий і природний метод вивчення англійської мови незалежно від рідної мови дитини. Ця отримала визнання, апробована методика викладання англійської мови розроблена професійним лінгвістом.

Протягом курсу діти:

- Вивчають понад 800 слів
- Знайомляться з основною структурою англійської пропозиції
- В ігровій формі співають англійські римування
- Вивчають 32 пісні англійською
- Грають в рухливі ігри англійською
- Знайомляться з різними музичними стилями
- Грають в ігри для розвитку пізнавальних навичок
- Вчаться розмовляти з відповідною вимовою
- Навчаються любити вчити англійську.

Навчальний курс «перша Англійська для всіх дітей» ділиться на чотири уроки. Музика і вірші зроблять курс не тільки захоплюючим, але і максимально ефективним як для самих маленьких слухачів, так і для батьків, які навчаться ще краще організовувати дозвілля малюків.

Навчальний комплект (First English for All Children) містить:

- 4 компакт-диски (CD) з 4-ма уроками-є 1, 2, 4 у форматі w4a; 3 - я в mp3

- 4 робочих зошити з наклейками-є, у форматі для друку (розбито на сторінки) і просто відсканованої сторінки
- книжка з історією-є, відсканованої сторінки

Діти дуже добре мотивовані вивчати мову, уроки проходять невимушено в позитивній атмосфері, нові знання засвоюються непомітно і легко. Без додаткової оплати викладачі центрів Helen Doron при необхідності допомагають школярам з домашніми завданнями і складними темами. Діти не тільки освоюють мов, навчання включає розвиваючі блоки, малюки розвивають моторику, уяву, математичні здібності, старші хлопці отримують енциклопедичні знання з різних наук. Учні шкіл Helen Doron по всій планеті об'єднані в єдину спільноту. Вони можуть спілкуватися, що створює додатковий стимул вчити англійську мову.

3.3 Методика Валерії Мещерякової

Валерія Мещерякова-автор курсу під назвою "I love English» і посібників для вчителів, в яких вже їм дає уроки, як вчити дітей мови за допомогою пісень, діалогів, читання і письма, щоб вони в підсумку оволоділи живою розмовною англійською. Курс підходить для дітей від 2-х до 9 років, для кожного віку використовується своя система. Всі уроки побудовані за типом дитячих телепередач:" на добраніч, малюки "і" АБВГ дейка " в курсі велика роль відводиться саме вчителю, особливо маленьких дітей. Він повинен бути не просто вчителем, а й артистом, витівником, співаком, психологом. Тому автор і зацікавлений у навчанні насамперед самих педагогів.[29]

Система розрахована на дітей від 3 до 10 років. Навчання англійської мови відбувається в ігровій формі. В основі-аудіювання та усне мовлення. Дуже важливі пасивні знання: завдання вчителя на уроці – створити ситуації, в яких діти змушені використовувати слова і вирази, що накопичилися в пасивному запасі.

Згідно шкільній програмі викладання іноземних мов починається в школі, тобто у віці 6-7 років. А добре відомо, що найкращим часом для початку їх вивчення є той вік, коли ще діє механізм імпринтингу, тобто дошкільний вік. Саме в цей час вивчення іноземної мови може проходити найбільш природним шляхом, через ігрову діяльність, а знання, отримані і відпрацьовані в цей час, залишаються на все життя. Принципи методики "I love English" представлені на малюнку 3.2

Рис. 3.2 Принципи методики "I love English"

Особливо актуальним є раннє навчання аудіюванню, з якого і слід було б починати навчання мови в цілому. На жаль, в більшості пропонованих програм аудіюванню приділяється другорядна роль, а багато учнів просто ігнорують ці завдання. Ефективне навчання навичкам аудіювання живого побіжного англійської мови на CD дисках, а так само в мові вчителя при зануренні дошкільнят в мовне середовище на уроці можливо, якщо викладач користується посібниками «I LOVE ENGLISH.» При їх створенні автор:

- враховував інтереси дітей цього віку (аудіоматеріали носять музично-ігровий характер);

- використовував при записі дисків носіїв мови з різних країн (Великобританія, США, Австралія);
- дотримувався принципу перенесення мети на процес (завдання складені таким чином, що англійська мова є засобом для виконання якогось іншого завдання);
- врахував можливість участі в процесі навчання батьків (посібники включають в себе «замітки для батьків»).

Побічним ефектом раннього навчання аудіювання є те, що діти рано і багато починають говорити англійською мовою. Таким чином, говоріння є природним наслідком того, що діти багаторазово прослуховують цікаві аудіоуроки, а не результатом утомливих дрилів. Одним з явних переваг такого навчання говорінню є той факт, що діти, які починають говорити після тривалого етапу аудіювання (що максимально наближено до природного шляху в оволодінні мовою) не потребують постановки англійських звуків. Вони відразу мають гарну вимову і часто починають мислити мовою ще до того, як починають говорити.

Наступним етапом навчання за посібниками «I LOVE ENGLISH» є функціональне читання, тобто читання з витяганням інформації. Діти навчаються читанню тільки на добре знайомому мовному матеріалі. Воно так само є не самоціллю, а способом виконання інших завдань. Практика показує, що діти навчаються читати не за правилами, а за аналогією. Однак традиційні форми контролю знань, такі як диктанти, в цьому віці неприпустимі. Основи письма закладаються в ігровій формі. Діти розгадують кросворди, складають слова з букв .

ВИСНОВКИ

Основний принцип навчання англійської мови - це освоєння його як рідної, тобто дитина спочатку слухає, потім намагається повторювати, а потім говорить. Оволодіння рідною мовою не є для дитини самоціллю, вона необхідна йому для спілкування та взаємодії з іншими людьми. Так і на уроках англійської мови діти якби не вчать мову, а просто використовують те, що вже чули в мові вихователя або на диску, для того, щоб мати можливість брати участь в загальній грі.

«У навчанні іноземної мови величезну роль відіграє грамотний і розумний початок. Гарний початок може бути запорукою подальшого успіху, погане-принести невиправна шкода. Від спотвореного вимови, неправильної, невиразної мови так ж важко позбутися надалі, як від будь-якої поганої звички». [18,с.78]

Ране навчання іноземним мовам-це ігрова діяльність спрямована на розвиток і виховання дитини, спосіб соціалізації, а також процес, метою якого є розкриття потенціалу дитини з урахуванням його індивідуальних особливостей. Воно сприяє розвитку емоційно-волевих якостей дитини, в перевазі умінь долати труднощі при досягненні мети, на основі створеного у дитини інтересу до досягнення цієї мети; вміння правильно оцінювати результати своїх досягнень, а також розвиток творчих здібностей, фантазії дитини, емоційної чуйності на іншомовну мову.

Методика проведення занять повинна будуватися з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей структури лінгвістичних здібностей дітей і бути спрямована на їх розвиток. Заняття іноземною мовою повинні бути осмислені викладачем, як частина загального розвитку особистості дитини, пов'язані з його сенсорним, фізичним, інтелектуальним вихованням. Навчання дошкільнят англійської мови необхідно проводити в активній ігровій формі, використовуючи іграшки, розучуючи веселі пісеньки, вірші,

римування, розігруючи міні-історії, сценки, казки. Весь матеріал доцільно подавати в дозованій формі з учётом вікових особливостей дітей. Саме тому ігри для дошкільника-це головний інструмент повноцінного розумового, морального і фізичного розвитку дитини, а також його успішної соціалізації.

Для досягнення мети були досліджені роботи як українських, так і іноземних педагогів з даної проблеми.

Технологія вивчення іноземної мови обов'язково повинна вибудовуватися з урахуванням вікових та особистих властивостей плану мовознавчих можливостей учнів і бути зорієнтована на їх інтелектуальне зростання. Вивчення іноземної мови має бути проаналізованим педагогом як частина сукупного прогресу особистості учня, об'єднані з його сенсорним, фізіологічним, розумовим розвитком.

У викладання малюкам іноземної мови належить включати розмовну складову, коли учень засвоює мову, як засіб розмовних маніпуляцій, тобто не тільки запам'ятовує самостійні лексичні одиниці і мовні приклади, але вчиться будувати пропозиції по знайомих йому зразкам в узгодженні з з'являються у дитини комунікативними потребами. Комунікація іноземною мовою має бути актуальною і цілеспрямованою. Потрібно виробити у учня позитивну емоційну настройку на іншомовну мову. Методом втілення таких позитивних стимулів є ігровий момент. Ігри на уроці зобов'язані бути іррегулярними і відокремленими. Обов'язкова інтегрована ігрова технологія, що з'єднує і зв'язує в себе інші види роботи протягом і вивчення мови.

Я своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота «Зовнішнє незалежне оцінювання з іноземних мов» виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артемчик Г. Про сучасні підходи до вивчення і викладання іноземних мов / Г. Артемчик // Рідна школа, вересень 2007. 63-68 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. - Київ: Редакція журналу "Дошкільне виховання", 1999. - 68 с.
3. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі” / Наук. кер. та заг. ред. О. Л. Кононко. – 3-тє вид., випр. – К.: Світич, 2011. -95 с.
4. Бігич О. Б. Типова програма з курсу « Методика викладання англійської мови в початковій школі». - К.: Вид. Центр КНЛУ, 2004. - 64 с.
5. Близнюк О.І., Панова Л.С. Ігри у навчанні іноземних мов: Посібник для вчителів.-К.: Освіта, 1997.-64С.
6. Бойко О. В. Використання наочності як засіб формування мовленнєвої активності у процесі навчання іноземної (англійської) мови дітей старшого дошкільного віку / О. В 13 Бойко // Зб. наук. праць Бердянського державного педагогічного університетів. – № 3. – Бердянськ : БДПУ, 2006. 87-95 с.
7. Бурова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку [Текст] / А. П.Бурова. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. 146 с.
8. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2011. 91-111 с.
9. Гальскова Н.Д. И лингврдидактика и методика обучения иностранным языкам/Иностр.яз.вшколе.-1997.-№5. 8 с.
10. Гордєєва А.Й., Кулик С.Й. Формування англомовної лексичної компетентності молодших школярів з використанням карт пам’яті // Іноземні мови. – 2013. 76-80 с.

11. Гохлернер М.М., Ейгер Г.В., Рапопорт И.А. Чувство языка: психолингвистический и дидактический аспекты. Николаев: 1992.с. 44
12. Давидов В. В. Проблеми розвиваючого навчання / В.В. Давидов. – М.: Педагогіка, 2003. 12 с.
13. Данилевська-Бабій Г.Я. Врахування індивідуальних особливостей учнів у процесі навчання іноземної мови // Іноземні мови. – 2001. 112-115 с.
14. Державна національна програма "Освіта". Україна XXI століття. - К.: Райдуга, 2004.-65с.
15. Жданович Ю. Вчимося і граємося: методичні рекомендації для організаторів дозвілля дітей / Ю. Жданович. – К.: «Шкільний вік», 2008.-222с.
16. Заброцький М.М. Основи вікової психології. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002.-44 с.
17. Задорожня Н.А. З досвіду тестування учнів середньої школи з іноземної мови // Іноземні мови. – 1995. 75-84 с.
18. Захарченко А.О. Особливості організації навчання англійської мови на ранньому етапі // Англійська мова у початковій школі. – 2008. -78 с.
19. Карп’юк О. Д. Основні принципи комунікативно орієнтованого навчання / О. Д. Карп’юк // Англійська мова та література. – 2006-33с.
20. Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В. Англ. мова: підруч. для 1-го кл. спец. шкіл з поглиб. вивч. англ. мови. – К.: Центр навч-метод. л-ри, 2012.-64с.
21. Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В. Англ. мова: підруч. для 1-го кл. загальноосв. навч. закл. – К.: Центр навч-метод. л-ри, 2012.-55-59с.
22. Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В. Англ. мова: підруч. для 2-го кл. спец. шкіл з поглиб. вивч. англ. мови. – К.: Центр навч-метод. л-ри, 2012.-201 с.
23. Коломінова О.О. Формування англомовної лексичної компетенції у молодших школярів // Іноземні мови. – 2005.-99-101с.

24. Коломінова О.О. Сучасні технології навчання англійської мови у початковій школі : методичний матеріал / О.О. Коломінова, С.В. Роман // Іноземні мови. – 2010.-22-24с.
25. Кравчук Л. Побачити кожний успіх: особливості навчання лексики на початковому етапі // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2009
26. Литвиненко С. Ігротерапія/ С. Литвиненко. – К.: «Шкільний світ», 2010.-33-38 с.
27. Метод» SAY " [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://methodsay.com/
28. Методика "Helen Dorton" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ru.helendoron.ua/method/
29. Методика навчання дітей» I LOVE ENGLISH " [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://i-love-english.ru/

ДОДАТОК 1

1. Обкладинка видання «Method Say»

2. Обкладинка видання «Рання Англійська для всіх дітей»

3. Обкладинка видання "I love English"